

TENTAMEN ELEKTROMAGNETISME II, 17 APRIL 1998, 9-12 UUR.

1. We kennen twee uitdrukkingen voor de elektrostatiche energie van een ladingsverdeling $\rho(\vec{r})$ [met bijbehorende potentiaal $V(\vec{r})$ en elektrisch veld $\vec{E}(\vec{r})$]:

$$W_1 = \frac{1}{2} \int \rho(\vec{r}) V(\vec{r}) d\vec{r},$$

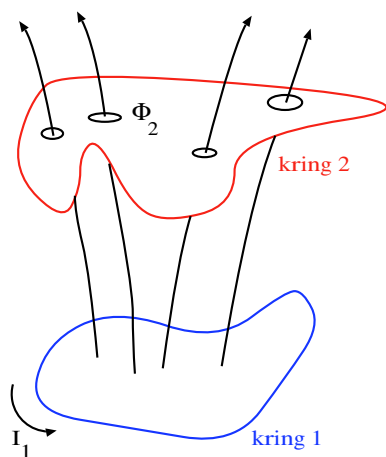
$$W_2 = \frac{1}{2} \epsilon_0 \int |\vec{E}(\vec{r})|^2 d\vec{r}.$$

(a) Laat zien dat $W_1 = W_2$. Geef aan op welk punt in de afleiding U gebruikt dat de integraal in W_2 zich uitstrekt over de gehele ruimte (en niet slechts over het volume waar $\rho \neq 0$).

(b) Beschouw een uniform geladen bol (straal R , totale lading Q). Bereken W_1 en W_2 en verifieer dat $W_1 = W_2$.

(c) Een tweede identieke bol bevindt zich op een grote afstand L van de bol uit opgave b. Veronderstel $L \gg R$. Wat is de totale elektrostatiche energie van dit systeem van twee bollen?

2. (a) Door een stroomkring C loopt een stroom I . Geef een integraalformule voor de vectorpotentiaal $\vec{A}(\vec{r})$ opgewekt door deze stroomkring. Welke ijk heeft U verondersteld?

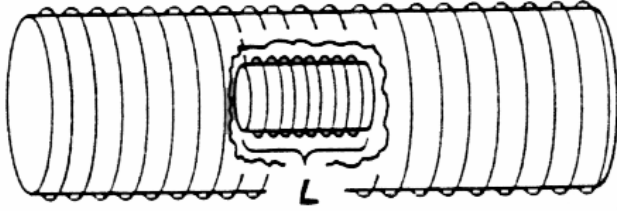

(b) Beschouw nu twee stroomkringen 1 en 2 (zie figuur). Als er een stroom I_1 door kring 1 loopt dan is de flux Φ_2 omvat door kring 2 gegeven door $\Phi_2 = M_{21}I_1$. Omgekeerd geldt dat een stroom I_2 door kring 2 een flux $\Phi_1 = M_{12}I_2$ door kring 1 induceert. Bewijs dat

$$M_{12} = M_{21}. \quad (*)$$

(c) Een korte spoel (lengte L , straal R , N_1 windingen per eenheid van lengte) ligt op de as van een zeer lange spoel (N_2 windingen per eenheid van lengte). [Zie figuur.] Een stroom I stroomt door de korte spoel. Wat is de totale flux omvat door de lange spoel?

Hint: gebruik vergelijking (*) uit opgave b.

3. (a) Leid uit de Maxwellvergelijkingen in vacuum af de twee golfvergelijkingen

$$\Delta \vec{E} = \varepsilon_0 \mu_0 \frac{\partial^2 \vec{E}}{\partial t^2},$$

$$\Delta \vec{B} = \varepsilon_0 \mu_0 \frac{\partial^2 \vec{B}}{\partial t^2}.$$

- (b) Stel $\vec{E} = f(x - vt)\hat{z}$. Laat zien dat dit, voor willekeurige functie f , een oplossing is van de golfvergelijking — mits v goed gekozen is. Bepaal v .
- (c) Bereken het magnetische veld dat behoort bij het elektrische veld uit opgave b.
4. (a) In inertiaalstelsel S geldt $\vec{B} = 0$, $\vec{E} \neq 0$. Geef de elektrische en magnetische velden $\vec{E}'$ en $\vec{B}'$ in stelsel S' , dat ten opzichte van S met snelheid v in de z -richting beweegt. Geef ook de relatie tussen punten $\vec{r}, t$ in stelsel S en $\vec{r}', t'$ in stelsel S' . [Let op: v is in de z -richting.]
- (b) Een puntlading q beweegt met snelheid v . Bereken het elektrische veld, gebruik makend van de transformatie naar een stelsel waarin q in rust is. Schets de veldlijnen. In welke richting is het elektrische veld het grootst?